

MET INSPECTIE CHECKLIST !

Inspecties in de 1.5m samenleving

HANDLEIDING

Silvia Gawronski

” *International trade, transport & insurance*

Inhoud

Inhoud	1
Inleiding	2
De toezichthouder en de inspectie in juridisch perspectief.....	3
Wat mag de toezichthouder?	5
Wat mag de toezichthouder niet?	8
Wat moet het bedrijf?	9
Wat mag het bedrijf?	10
De inspectie in de 1.5m samenleving.....	13
Contactgegevens	15

Inleiding

De coronacrisis betreft een voor Nederland uitzonderlijke situatie die wij met zijn allen niet eerder hebben meegemaakt. Het raakt iedereen en elk bedrijf op zijn eigen manier. Ook voor de bedrijfsvoering van toezichthouders heeft de coronacrisis gevolgen.

Inmiddels is duidelijk dat veel toezichthouders ook weer de fysieke inspecties oppakken. Dit levert in de praktijk vragen op. Want hoe voer je een inspectie uit in een 1.5m samenleving? Mag je een niezende toezichthouder weigeren? En wat kun je zelf doen om het je bedrijf, je collega's én de toezichthouder wat makkelijker te maken?

Algemene informatie op websites toezichthouders

Alle toezichthouders die voor QHSE belangrijk zijn, vermelden op hun website welke impact de corona-crisis heeft op hun bedrijfsvoering. Deze informatie wordt regelmatig geüpdatet en bijgewerkt. Zo vermeldt de Inspectie leefomgeving en transport (ILT) op haar website dat de ILT tijdens de coronamaatregelen doorwerkt, maar de werkzaamheden wel aanpast. ILT voert “behoedzaam en risicogericht inspecties op locatie uit”, waarbij ze “rekening houden met de coronamaatregelen”. ILT vermeldt dat de inspecteurs altijd zijn uitgerust met noodzakelijke beschermingsmiddelen. De Inspectie SZW vermeldt op de website niet welke maatregelen hun inspecteurs concreet nemen tijdens de inspecties, maar aangezien het juist deze inspectiedienst is die toezicht houdt op de naleving van de corona-maatregelen op de werkvloer, mogen we er wel vanuit gaan dat zij zelf het goede voorbeeld zal geven. De ANVS vermeldt echter op haar website dat fysieke inspecties bij bedrijven, zoveel als mogelijk is vanuit veiligheidsoogpunt, nog steeds zullen worden beperkt.

Innovatieve en assertieve toezichthouders

DCMR is daarentegen innovatief aan de slag gegaan en experimenteert nu met de video-inspectie als alternatief toezichtsinstrument. De voedseltoezichthouders NVWA en SKAL zijn op hun beurt de eerste toezichthouders geweest die specifieke handleidingen hebben gepubliceerd over het bezoek van de toezichthouder in de 1.5m samenleving. SKAL is hierin heel assertief en concreet: “De inspecteurs van Skal zijn op de hoogte van alle maatregelen rondom het coronavirus en handelen in hun werkzaamheden naar de richtlijnen die de Rijksoverheid en RIVM voor het Coronavirus afgeven. Dat betekent concreet dat ze alle (hygiëne)maatregelen in acht nemen vooraf én tijdens en na een inspectiebezoek. Wanneer een inspecteur een risicogebied heeft bezocht én niet 100 procent klachtenvrij is, voert hij of zij geen inspectie uit.” Een mooi voorbeeld van een draaiboek vindt u hier.

Onderwerp handleiding

We zien dus dat sommige toezichthouders aandacht besteden aan inspecties in een 1.5m samenleving in nieuwsberichten, draai- en werkboeken. Maar veel andere inspecties geven geen informatie of houden het op een algemene frase dat “inspecties in lijn zijn met de maatregelen van het RIVM” – hoe ga je er als bedrijf dan mee om? Mag je een toezichthouder weigeren? Moet je meewerken? Een goede aanleiding om de inspecties in een 1.5m samenleving in een juridisch kader te plaatsen en te bespreken in deze handleiding: Inspecties in de 1.5m samenleving?

De toezichthouder en de inspectie in juridisch perspectief

Wet en regelgeving over toezichthouders en inspecties

In Nederland hebben we regels over toezicht en toezichthouders. De meeste van die regels staan in de Algemene wet bestuursrecht. Daarin staan regels over de taal waarin de toezichthouder moet communiceren, of de toezichthouder dat per e-mail of op papier moet doen en of hij bevoegdheden mag uitbesteden. De Algemene wet bestuursrecht bepaalt ook dat de toezichthouder zijn werk zorgvuldig moet doen, geen misbruik mag maken van een bevoegdheid voor een ander doel dan waarvoor deze is bedoeld, en bij beslissingen over toezicht belangen evenredig moet afwegen.

Let op: naast de Algemene wet bestuursrecht zijn er ook bijzondere wetten die soms extra bevoegdheden geven aan toezichthouders. Zo geeft de Warenwet extra regels voor de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit en de Instellingswet ACM bevat bijzondere regels voor de Autoriteit Consument en Markt. Daarnaast is er ook andere, hogere, regelgeving waar een toezichthouder zich aan moet houden. Zo moet de toezichthouder zich houden aan de grondwet en mag niet discrimineren. De toezichthouder ontleent soms ook bevoegdheden aan een Europese Verordening. Een voorbeeld hiervan is de bevoegdheid van sommige toezichthouders om te mystery shoppen op het internet. Op deze specifieke regels gaan we in deze handleiding echter niet in.

Wat is een toezichthouder?

Een inspecteur, een controleur, een BOA, een douanier? Allemaal toezichthouders. Wat is een toezichthouder eigenlijk? En hoe zit dat juridisch precies in elkaar? Als we het in deze handleiding over de toezichthouder hebben, dan hebben we het over de toezichthouder in de zin van artikel 5:11 Algemene wet bestuursrecht. Dat artikel luidt:

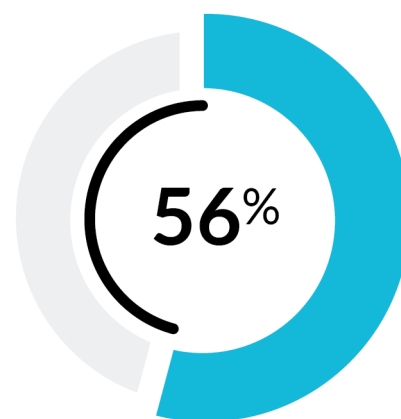
“Onder toezichthouder wordt verstaan: een persoon, bij of krachtens wettelijk voorschrift belast met het houden van toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens enig wettelijk voorschrift.”

Dit is dus altijd een natuurlijk persoon. Meestal is dit een ambtenaar die werkzaam is bij een bepaalde overheidsinstantie zoals een Ministerie, Provincie, Gemeente of Waterschap. Het kan ook bij een agentschap zijn, zoals de NVWA of het Agentschap Telecom. Het kan bij een samenwerkingsvorm (gemeenschappelijke regeling) zijn, zoals DCMR of een Omgevingsdienst. Maar het kan ook een zogenoemd zelfstandig bestuursorgaan zijn. Denk hierbij aan de ANVS. Tot slot is er

ook een aantal bedrijven of organisaties die een wettelijke taak hebben. Dit zijn bijvoorbeeld bedrijven of stichtingen, zoals de Stichting Skal of – nu nog – ProRail B.V; die hebben dan ook toezichthoudende ambtenaren.

Let op: Hoewel we het in de volksmond vaak dé DCMR of dé ISZW tot toezichthouder bestempelen, is die organisatie – of het bestuur daarvan - geen toezichthouder met bevoegdheden zoals hierna beschreven.

Deze personen dienen aangewezen te worden als toezichthouder. Dat gebeurt bij een officiële beslissing door de organisatie waar deze personen werkzaam zijn. In dat aanwijzingsbesluit staat duidelijk wie is aangewezen en met het toezicht op de naleving van welke regels is belast. Deze documenten zijn openbaar en te vinden via www.overheid.nl. In dit besluit staat ook welke bevoegdheden de toezichthouder heeft. Als er niks over is gezegd, dan heeft hij de bevoegdheden uit hoofdstuk 5 van de Algemene wet bestuursrecht. Maar hij kan ook bepaalde bevoegdheden missen of soms extra bevoegdheden krijgen. Dit zijn dus belangrijke besluiten, want alleen op basis van deze besluiten kun je controleren of de toezichthouder dan ook daadwerkelijk bevoegd is en tot wat.

Wat is een inspectie?

Inspectie, controle, inval, dawn raid? Het betekent juridisch hetzelfde: Het is een toezichthouder die, in het kader van zijn taak om toezicht te houden op de naleving van bepaalde wettelijke voorschriften, een plaats betreedt – zo nodig met medeneming van apparatuur (of slotenmaker of politie) (artikel 5:15 Awb) en daar onderzoek doet binnen de bevoegdheden die de wet hem geeft. Hierbij kan hij vragen stellen en werknemers verhoren (art. 5:16 Awb), zakelijke gegevens inzien en zo nodig kopiëren of meenemen (5:17 Awb). Hij mag zaken onderzoeken, pnenen, monsters nemen, verpakkingen openen (5:18 Awb) en vervoermiddelen en hun lading te onderzoeken (5:19 Awb).

Let op: De toezichthouder mag dit aankondigen, maar ook zomaar ineens op de stoep staan. Over de vraag of de toezichthouder dit ook heimelijk (mystery shopping) mag doen, bestaat veel discussie en is nog niet – tot in de puntjes – een uitgemaakte zaak. Ook over de digitale inspectie zegt de wet niets, al lijkt dit meer praktische, dan juridische, problemen op te leveren.

Wat mag de toezichthouder?

Onderzoek doen naar de naleving van wet- en regelgeving

De toezichthouder mag onderzoek doen naar de naleving van de regels, waarvoor hij is aangewezen. Daarom is het belangrijk om vast te stellen wat het onderwerp is van de inspectie. Hiermee bedoelen we niet zo zeer of het een jaarlijkse inspectie of een incidentele inval betreft, maar de regels die de toezichthouder voor ogen heeft. Is het dus een inspectie van een ambtenaar van DCMR naar de naleving van de milieuregels? Of een inval van een toezichthouder van de Autoriteit Persoonsgegevens die een kijkje wil nemen in de server in verband met een datalek. Het onderwerp van het onderzoek is belangrijk om te weten, omdat je dan kunt controleren of een toezichthouder niet zijn boekje te buiten gaat.

Voorbeeld: Is het inspectieteam van de ACM onderzoek aan het doen bij een supermarktketen naar verboden afspraken over koffie, dan mogen ze niet alle verkoopgegevens van de diepvrieserwtjes opvragen.

In dit voorbeeld is het duidelijk, maar in de praktijk blijkt er een dunne lijn te zijn tussen het niet hoeven meewerken omdat de toezichthouder nét niet bevoegd is, en de medewerkingsplicht omdat de toezichthouder zijn taak goed en efficiënt moet kunnen uitvoeren.

Plaatsen betreden

Een toezichthouder is bevoegd, met medeneming van de benodigde apparatuur, elke plaats te betreden. Zo nodig verschaft hij zich toegang met behulp van de sterke arm, dat wil zeggen dat een toezichthouder zich mag laten vergezellen door de politie, maar ook de slotenmaker indien een bedrijf niet welwillend is de toezichthouder binnen te laten. Daarnaast is de toezichthouder bevoegd zich te doen vergezellen door personen die daartoe door hem zijn aangewezen. In de praktijk zijn dit experts op een bepaald gebied, zoals forensische IT'ers, maar ook dierenartsen.

Let op: de Algemene wet bestuursrecht geeft niet de bevoegdheid om woonhuizen te betreden zonder de toestemming van de bewoner. Daar heeft een bewoner dus geen medewerkingsplicht. Dit kan in het kader van bepaalde wetten wel anders zijn geregeld. Bijvoorbeeld de Wet Dieren bevat een bepaling dat als het gaat om de naleving van de regels die in de Wet Dieren staan, de toezichthouder wel een woning mag betreden. Gaat het om het betreden van een woning door een toezichthouder, dient men dus extra alert te zijn.

Informatie vorderen

De toezichthouder mag op grond van artikel 5:16 van de Algemene wet bestuursrecht van eenieder inlichtingen vorderen. Dit mag mondeling of schriftelijk.

Let op: er is alleen een medewerkingsplicht – oftewel een plicht om de inlichtingen aan de toezichthouder te verstrekken – als de toezichthouder deze informatie vordert. Soms is dat duidelijk uit de brief of de vraagstelling van een toezichthouder, maar heel vaak ook niet.

Wees je ervan bewust dat “vragen vrij staat”. Voor iedereen, dus ook voor een toezichthouder. En juist tijdens een inspectie op de werkvloer is het soms niet duidelijk of de toezichthouder “inlichtingen aan het vorderen is” of “gewoon vragen aan het stellen is”. Mijn advies is altijd om dit op een subtiele manier wel duidelijk te krijgen in de interactie met de toezichthouder, het liefst op papier. Reden daarvoor is dat als uw bedrijf geen wettelijke plicht heeft om mee te werken, het verstrekken van inlichting zou kunnen kwalificeren als de schending van een (contractuele) geheimhoudingsplicht of bijvoorbeeld de Algemene Verordening Gegevensbescherming.

De ervaring leert dat het voor de toezichthouder geen enkel probleem is om dit te bevestigen en vast te leggen als het bedrijf aangeeft dat:

“zij uiteraard bereid zijn om volledig mee te werken, maar graag voor hun eigen administratie en wettelijke verplichtingen willen noteren dat de toezichthouder gebruikt maakt van een wettelijke bevoegdheid en ze verplicht zijn om mee te werken”.

Gegevens vorderen

Een toezichthouder is ook bevoegd inzage te vorderen van zakelijke gegevens en bescheiden op grond van artikel 5:17 Algemene wet bestuursrecht. Dit zijn dus alleen zakelijke gegevens – geen persoonlijke. Hij mag van deze zakelijke gegevens tijdelijk kopieën maken, of zelfs tijdelijk meenemen.

Let op: Vooral als toezichthouders forensic images willen maken van een server of een werkomgeving, wordt dit problematisch. Je weet dat er dan namelijk ook informatie wordt meegegeven die bijvoorbeeld persoonlijk is of niet valt binnen de reikwijdte van het onderwerp van de inspectie. Dit wordt meestal pragmatisch opgelost, maar zoek juridische hulp indien het een probleem dreigt te worden.

Monsters nemen

Een toezichthouder is bevoegd zaken te onderzoeken en daarvan monsters te nemen. Hij is bevoegd daartoe verpakkingen te openen en ook tijdelijk zaken ten behoeve van monsterneming mee te nemen. Dit staat in artikel 5:18 van de Algemene wet bestuursrecht:

Let op: op verzoek kan de toezichthouder een tweede monster nemen. Daar moet je wel om vragen. Dit is handig voor het geval je de juistheid van (de uitkomst van) het eerste monster wil betwisten. Daarnaast kan het zijn dat de wet een bijzondere manier van monsternemen voorschrijft. Zorg dat je goed in de gaten hebt of de monsterneming op de juiste wijze gebeurt.

Voertuigen inspecteren

Een toezichthouder die een toezichthoudende taak heeft met betrekking tot voertuigen en voertuigveiligheid, zoals de Inspectie Leefomgeving en Transport, mag vervoermiddelen onderzoeken. De toezichthouder zal soms ook het voertuig moeten stilzetten, de lading mogen onderzoeken en de betreffende (lading)papieren mogen opvragen. Artikel 5:19 van de Algemene wet bestuursrecht omvat deze bevoegdheden.

*Let op: dit is niet wat de politie doet.
Die heeft andere – verdergaande – bevoegdheden.*

Wat mag de toezichthouder niet?

Grenzen aan toezicht in het algemeen

Zoals gezegd moet een toezichthouder zich – zoals iedereen – aan alle andere, hogere, regelgeving houden. Zo moet de toezichthouder zich houden aan de Grondwet en mag niet discrimineren. De toezichthouder moet zich in beginsel ook houden aan wat in paragrafen 3.2 t/m 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht staat. Dit worden algemene beginselen van behoorlijk bestuur genoemd. Zo mag een toezichthouder geen misbruik maken van zijn bevoegdheid voor een ander doel dan waarvoor deze is bedoeld. Ook mag de toezichthouder niet onzorgvuldig of buitenproportioneel handelen of juist willekeurig.

Buiten bevoegdheid handelen

De toezichthouder mag dus alleen toezicht houden op de naleving van de wet waarvoor hij als toezichthouder is genoemd, en mag ook niet die bevoegdheid voor iets anders gebruiken. Dus de inspecteur van SZW die toezicht houdt op de naleving van de arbeidsomstandigheden op de werkvloer, kan zich niet bemoeien met de vraag of het bedrijf ook een bouwvergunning heeft voor de nieuwe loods die hij aantreft. Ook is belangrijk om te onthouden dat een toezichthouder alleen bevoegd is te handelen op Nederlands grondgebied. In de praktijk levert dit soms wel problemen op als een bedrijf zich buiten Nederland bevindt, maar bijvoorbeeld via een webwinkel richt op het Nederlandse publiek. Als het toezicht een internationaal randje krijgt is het daarom goed om in de gaten te houden of de toezichthouder niet té ver gaat.

Buitenproportioneel handelen

Een belangrijke regel is dat een toezichthouder van zijn bevoegdheden slechts gebruik maakt voor zover dat redelijkerwijs voor de vervulling van zijn taak nodig is. Dit wordt het evenredigheidsbeginsel genoemd. Doet de toezichthouder dat niet dan handelt hij in strijd met de wet. Maar hier is in de praktijk niet snel sprake van. De toezichthouder heeft natuurlijk een vergaande taak of een bedrijf zich aan de regelgeving houdt, maar een zogenoemde fishing expedition gaat te ver. Een punt dat in de praktijk veel voorkomt: Een toezichthouder mag ook bij derden – zoals een brancheorganisatie – informatie opvragen als dat voor de toezichthouder efficiënter is. Ook als de toezichthouder een bedrijf verdenkt van een overtreding, mogen ze in principe toezichtsbevoegdheden in te zetten om bij een afnemer, leverancier, of concurrent informatie over het gedrag en de naleving van dat bedrijf op te vragen. Dus eventueel ook middels een inval om zo bepaalde informatie veilig te stellen; ook als u als afnemer, leverancier, of concurrent zelf niks verkeerd hebt gedaan, kunt u met een inval te maken krijgen.

“Een fishing expedition gaat te ver”

Wat moet het bedrijf?

Meewerken

Je kunt over de nuances van dit onderwerp boeken schrijven, maar de hoofdregel is heel simpel: “Een ieder is verplicht aan een toezichthouder binnen de door hem gestelde redelijke termijn alle medewerking te verlenen die deze redelijkerwijs kan vorderen bij de uitoefening van zijn bevoegdheden.”. Dit staat in artikel 5:20 van de Algemene wet bestuursrecht. Een bedrijf moet dus de toezichthouder binnen laten, vragen beantwoorden, gegevens verstrekken en monsters laten nemen. Soms leidt niet-meewerken tot alleen een waarschuwing of een opmerking hierover in het inspectierapport, maar soms kan niet-meewerken ook leiden tot een bestuurlijke boete of een last (tot meewerken) onder dwangsom.¹

¹ In de toekomst is de wetgever van plan artikel 5:20 van de Algemene wet bestuursrecht te wijzigen, zodat *al* het niet-meewerken kan leiden tot sanctionering middels een last onder dwangsom of bestuursdwang.

Wat mag het bedrijf?

Vorbereiden

Voorkomen is beter dan genezen, dat geldt ook bij toezicht. En de ervaring leert dat veel problemen tijdens een inspectie opgelost kunnen worden door een goede voorbereiding. Dit betreft zowel voorbereiding binnen het bedrijf zelf als ook voorbereiding samen met de toezichthouder – zeker als deze toezichthouder regelmatig langs komt.

- ken uw rechten en plichten; dat voorkomt misverstanden tijdens de inspectie en laat de inspectie efficiënter verlopen;
- zorg voor een goede administratie: des te sneller de toezichthouder de juiste informatie heeft, des te sneller kan uw bedrijf weer aan het werk;
- ken uw vaste toezichthouder / inspecteur; regelmatig overleg met uw vaste toezichthouder voorkomt verrassingen;
- zorg voor een draaiboek voor onverwachte inspecties;
- identificeer belangrijke personen zoals de directieleden, de IT-beheerder, de sales-personen, de financiële administrateur, de accountant, de QHSE/KAM-manager, HR en juristen. Zorg ervoor dat hun telefoonnummers (ook privé) op de pak liggen;
- leg een instructie neer bij de receptie en zorg voor een belboom;
- houd een advocaat achter de hand;
- bereid interne berichten en (eventueel) een persbericht voor mocht het nodig zijn.

Bevoegdheid toezichthouder controleren

Om te controleren of de persoon die de inspectie komt uitoefenen wel een toezichthouder is én om te controleren welke bevoegdheden deze toezichthouder precies heeft, is het nodig om de naam en hoedanigheid / functie van de toezichthouder te weten. Artikel 5:12 van de Algemene wet bestuursrecht bepaalt dat een toezichthouder bij de uitoefening van zijn taak een legitimatiebewijs bij zich draagt, dat is uitgegeven door het bestuursorgaan onder verantwoordelijkheid waarvan de toezichthouder werkzaam is. Een toezichthouder toont zijn legitimatiebewijs desgevraagd aanstonds zo volgt uit het genoemde artikel.

Beroep doen op (indirect) verschoningsrecht

Zoals besproken heeft een bedrijf een medewerkingsplicht. Deze medewerkingsplicht kent echter een belangrijke uitzondering. Deze staat in artikel 5:20 van de Algemene wet bestuursrecht: “Zij die uit hoofde van ambt, beroep of wettelijk voorschrift verplicht zijn tot geheimhouding, kunnen het verlenen van medewerking weigeren, voor zover dit uit hun geheimhoudingsplicht voortvloeit.”

Denk hierbij aan artsen, advocaten, notarissen en geestelijken. Dit noemen we het verschoningsrecht. Het verschoningsrecht werkt in het algemeen ook door; dat wil zeggen dat een advies van een advocaat dat zich bij een bedrijf bevindt of een dossier van een interne bedrijfsarts niet overlegd hoeft te worden als een toezichthouder daarnaar vraagt.

Beroep doen op zwijgrecht

Niet onbelangrijk om in deze context te vermelden: een inspectie kan natuurlijk leiden tot het constateren van een overtreding. En een overtreding kan leiden tot bestuursrechtelijke en/of strafrechtelijke maatregelen en/of sancties. Waar je als bedrijf de plicht hebt om mee te werken aan inspecties, heb je ook het recht op non-incriminatie. Dit betekent dat je niet hoeft mee te werken aan je eigen (bestraffende) veroordeling. Dit wordt ook het nemo-teneturbeginsel genoemd. In artikel 5:10a van de Algemene wet bestuursrecht staat dan ook: “Degene die wordt verhoord met het oog op het aan hem opleggen van een bestraffende sanctie, is niet verplicht ten behoeve daarvan verklaringen omtrent de overtreding af te leggen.”. Maar hoe trek je de lijn tussen meewerken en niet-meewerken aan je eigen veroordeling? Want vaak weet het bedrijf én de toezichthouder pas aan het éind van een inspectie of er sprake is van een overtreding en pas als het dossier op het bureau van de afdeling handhaving terecht is gekomen of bepaalde zaken uit de inspectie een rol gaan spelen bij een bestraffende sanctie.

Een belangrijk aanknopingspunt hiervoor is de zogenoemde “cautie”. Op grond van artikel 5:10a lid 2 van de Algemene wet bestuursrecht moet namelijk voor een verhoor aan de betrokkene zijn medegedeeld dat hij niet verplicht is tot antwoorden. De toezichthouder moet dus aangeven wanneer de inspectie “van kleur verschiet” omdat hij reden heeft om een overtreding aan te nemen.

Tip: als de inspectie ‘uit de lucht komt vallen’, je vermoedt dat iemand wellicht een klacht heeft ingediend of een handavingsverzoek, of denkt dat de inspecteur je ten onrechte niet wijst op je zwijgrecht: vraag dan expliciet aan de toezichthouder met welke bril op hij de vragen stelt: vraagt hij of vordert hij? Vermoedt hij een overtreding of is het een reguliere inspectie? Wordt het bedrijf gehoord als getuige (van de overtreding door een ander?) of als mogelijk overtreder? En gaat het alleen om het bedrijf, of ook om de verhoorde persoon zelf?

Dat wil overigens helemaal niet zeggen dat u zich niet-meewerkend moet opstellen, maar neem de tijd voor afweging en voorbereiding. Twijfelt u? Laat dan de autoriteiten weten dat: “u uiteraard meewerkt aan het onderzoek”, maar dat “u zelf graag eerst uw eigen dossier volledig heeft, dit heeft kunnen bestuderen en heeft kunnen overleggen met uw raadsman” en dat u graag op een later tijdstip het verhoor inplant.

Rechtsmiddelen aanwenden

Tot slot: in het uiterste geval kan het bedrijf zich tot de rechter wenden. Dit zijn de drie meest voor de hand liggende manieren:

SPOED

Als er spoed geboden is én het overduidelijk is dat de toezichthouder iets verkeers of buitenproportioneels doet dan kan je een kort geding – een spoedprocedure starten op dat moment. Als er echt nood aan de man is kan een rechter zelfs dezelfde dag oordelen.

Voorbeeld: als de toezichthouder benodigde spullen of bestanden wil meenemen, zonder welke het bedrijf niet verder kan. Er moeten dan onomkeerbare gevolgen – zoals een dreigend faillissement – zijn voor het bedrijf die niet in verhouding staan met het doel van de toezichthouder.

Voorbeeld: als de inspecteur terloops laat vallen dat een gezinslid Corona heeft, maar hij het ‘onzin’ vindt om niet te gaan werken, kun je m.i. aan de bel trekken: bevries de situatie, verzoek de toezichthouder een vervanger te sturen en bel desnoods de organisatie waarvoor de toezichthouder werkzaam is.

GEEN SPOED, WEL GEVOLGEN

Als er geen spoed is, maar de inspectie heeft wel geleid tot een bepaalde beslissing (denk hierbij aan een last onder dwangsom, een boete, een aanwijzing) dan kunnen in het kader van die procedure ook argumenten meegenomen worden tegen de wijze waarop de toezichthouder de inspectie heeft verricht. Wees er echter van bewust dat een toezichthouder veel vrijheid heeft, en een rechter hem niet snel ‘op de vingers zal tikken’. Vaak constateert een rechter slechts dat het handelen geen schoonheidsprijs verdient, maar laat de beslissing zelf in stand.

GEEN SPOED, GEEN GEVOLGEN

Naast de twee hiervoor genoemde opties kan het bedrijf altijd een officiële klacht indienen bij de toezichthouder. Deze moet onderzocht en behandeld worden. Als deze klachtafhandeling niet zorgvuldig of genoegzaam gebeurt, kan men zich vervolgens meestal wenden tot de Ombudsman. Dit is een goed middel indien de inspectie onbehoorlijk is verlopen, maar niet heeft geleid tot een spoedeisende situatie of een (handhavings)beslissing.

De inspectie in de 1.5m samenleving

Hoewel veel toezichthouders maatregelen nemen en zelfs informatieve handleidingen opstellen, is de wet- en regelgeving over toezicht en inspecties niet veranderd door de 'corona-crisis'. Alle vragen die spelen rondom een inspectie in de 1.5m samenleving zullen moeten worden beantwoord aan de hand van de hiervoor genoemde uitgangspunten.

De conclusie is dat het niet snel mogelijk zal zijn eigen 'corona - eisen' te stellen aan de wijze waarop een toezichthouder zijn bevoegdheden uitoefent. Je kunt een toezichthouder in het algemeen niet verplichten jouw corona-maatregelen te gehoorzamen of een toezichthouder weigeren omdat hij niet. Alleen als het handelen van een toezichthouder op dit punt in strijd komt met de wet (denk aan de Corona-noodverordening van uw gemeente) of omdat het écht niet zorgvuldig of buitenproportioneel is, kunnen juridische stappen worden overwogen.

Het betere advies is om vooral – het liefste natuurlijk samen met je bedrijf, je collega's én de toezichthouder – vooraf na te denken over hoe de inspecties makkelijker gemaakt kunnen worden. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de volgende punten:

- Bedenk alvast welke instructies je aan de toezichthouder mee zou willen geven voor het geval de inspectie wordt aangekondigd of de inspecteur ineens op de stoep staat. Als je vooraf zaken bespreekt kan de toezichthouder daar al rekening mee houden. Vraag ook aan de toezichthouder wie hij zal willen spreken – dan kan daar rekening mee gehouden worden in de planning van wisselroosters i.v.m. thuiswerken bijvoorbeeld.
- Vraag de toezichthouder of, en zo ja waar, hij precies langs wil gaan binnen het bedrijf. Welke afdeling wil hij bezoeken? Als je dat van te voren weet kun je de bedrijfsvoering erop aan laten passen: bijvoorbeeld de ploeg bij de machine een uurtje later pauze laten nemen zodat de 1.5m tussen de medewerkers en de inspecteurs gehandhaafd kan worden.
- Wil je dat toezichthouders beschermingsmiddelen dragen? Zorg dan dat je 5 tot 10 sets klaar hebt liggen.
- Bedenk een geschikte ruimte om met de toezichthouders te zitten. Een kantine is vaak geschikt omdat dan de inspecteurs en de betrokken medewerkers dan makkelijk uit elkaar aan separate tafels kunnen zitten. Let er wel mee op dat ook tijdens de personeelspauzes geen problemen met de 1.5m ontstaan.
- Zorg dat de administratie en het archief op orde is, zodat je snel zaken kunt vinden en kunt uitprinten voor een toezichthouder. Kijk ook of je kunt zorgen voor een geschikte werkplek waar de inspecteur naast je kan zitten gescheiden door, bijvoorbeeld plexiglas, als je wordt gevraagd iets op te zoeken.
- Tot slot, overleg met de toezichthouder wat de mogelijkheden zijn voor digitaal toezicht: kun je bepaalde documenten al vooraf toesturen of laten inzien door een digitale dataroom waar de toezichthouder toegang toe heeft? Kun je via een digitaal communicatiemedium alvast de vragen beantwoorden? Of doe eens gek: zet een camera op je helm, stream de beelden live naar de toezichthouder en laat je telefonisch door de toezichthouder door het bedrijf sturen.

Onze belangrijkste tips voor elke inspectie

- Werk mee met de inspectie, maar ken je rechten!
- Voorkomen is beter dan genezen
- Zorg voor een “inval pakket”

Contactgegevens

Silvia Gawronski

Advocaat, Associate partner

Gawronski@vantraa.nl

Tel. +31 10 2245 506

Mob. +31 6 2021 0566

A wide-angle photograph of the Rotterdam skyline at sunset. The sky is a mix of orange, yellow, and blue. In the foreground, the water of the harbor is visible with a white boat. The background features several modern buildings, including the red, cable-stayed Erasmus Bridge on the left and the tall, dark DeLFTSE POORT building on the right. A large, curved, white building is prominent in the middle ground.

Van Traa Advocaten N.V.

Minervahuis II
3011 JP Rotterdam
Meent 94

Tel. +31 10 413 7000

www.vantraa.nl

info@vantraa.nl